

SOLIA

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC

Redacția și Administrația:

Orăștie Str. Gh. Barițiu Nr. 1.

Apare săptămânal sub îngrijirea unui
comitet de redacție.

Director: Dr. Alex. Herlea

Abonamente:

pe 3 luni . . . 30 lei — pe 6 luni . . . 60 lei

pe 1 an . . . 120 lei pentru Inst. și Aut. 500 lei

Exemplarul 2 Lei.

Ziua Invierii.

Toate sărbătorile mari, — pe cari omul le trăește în evlavie, însemnează primenire pentru inimă și minte.

Sărbătorile mari, constituie o ocaziune de meditație, liberată de prejudecățile luptei pentru existență și mizeriei morale de toate zilele.

Asfel și noi în preajma Sfințelor Paști, aflându-ne cu gândul la Dumnezeu, cu inima liberată de orice pornire putem să judecăm cu mai multă claritate dreptatea cauzei ce servim.

Astăzi în România, deși raportul ce există între conduși și conducători, are în sine ceva autocratic deși suveranitatea națională pare mai mult o semi-iluzie decât o realitate, regimul nostru constituțional și democratic tinde să se integreze din toate punctele de vedere. Conducătorii noștri ori cât de defectuos se aleg, totuși sunt emanația voinței celor conduși. Dar chiar dacă această voință nu ar fi o realitate deplină putându-se ușor eluda suveranitatea națională și putându-se ușor falsifica voința națională, nu putem să ascundem totuși în fața nimănui că în politica internă a țării Românești se urmează direcția rectilinie și precisă spre integrarea unei democrații adevărate, așezată pe o bază socială și națională.

Pornind de la această realitate trebuie să constatăm că ar fi de datoria oricărui conducător ca mai înainte de a face un act politic, să-și aplece urechea la voința celor mulți, întrucât el conduce în numele lor și nu în numele lui personal.

Iată de ce bărbaiții politici cari nu țin cont de această realitate sunt surprinși și nedumeriți când se văd părăsiți chiar de cei cari i-au ridicat la acele locuri de comandă. Iată de ce este falsă părerea celor cari cred că un conducător comandă fără consimțământul și părerea celor pe care îi conduce. Aceasta se putea pe vremea servajului medieval, când între cei proști și între feudali există o dependență integrală. Feudalul, în virtutea drepturilor sale putea să determine acțiunea celui de care dispunea cu dreptul de viață și moarte.

Astăzi însă popoarele s'au deșteptat, — ele au săngerat

secole de-a rândul pentru libertățile și drepturile de ocăr-muire dobândite, care sunt cele mai scumpe comori ce le-ar putea avea popoarele și pe care le vor apăra cu orice sacrificiu și împotriva oricui.

Acela care crede că personalitățile conducătoare creiază curente, greșește, — pseudo-curente le creiază personalitățile. Curente adevărate și trainice însă izvorăsc din necesitățile de viață și credințele unui popor. Ele trebuie percepute și înțelese de către conducători, iar poporul trebuie condus pe drumul indicațiunii acestora.

Iată de ce astăzi orice conducător adevărat trebuie să și plece urechea la glasul poporului. Cine nu înțelege acest adevăr nu mai poate fi conducător, căci nu reprezintă voința și aspirațiunea acelor în numele cărora conduce.

Dacă s'au găsit totuși conducători cari în puterea personalității lor cred mai mult decât în voința colectivă, ei nu au dreptul să împiedice mersul normal al evoluției politice și sociale, da au toată libertatea să facă o politică personală, așa cum le dictează conștiința lor.

Acesta este și cazul ultimelor evenimente din partidul național-tărănesc, când s'au lansat formule și s'au adoptat atitudini, fără ca unii conducători în prealabil să consulte pe aceia în numele cărora au condus și să aibă posibilitatea să verifice că atitudinea lor este corespunzătoare aspirațiilor și dorințelor celor mulți.

Așa am ajuns să ne despară secolii întregi de gândire politică. Noi însă mergem înainte chiar dacă alții țin cu orice preț, — să conserve ce au pierdut strămoșii lor acum câteva sute de ani.

Și astfel în zilele acestui praznic, prin liniște în cuget și inimă curată, ajungem să ne întărim credința că bine am hotărât asupra ultimei noastre atitudini care este în conformitate cu principiul unei democrații adevărate și care ne conduce spre fericirea neamului nostru și înălțarea țării noastre scumpe.

Dr. Alex. Herlea.

Cine e Slăbănog?

de: Dr. Iustin Pop.

În Nr. 16. dela 11 Aprilie a. c. al „Soliei Dreptății” găsim următoarele perle de stil ziaristic:

1. La pag. 1. col. III. pas. ultim: „Ce zic la această atitudine slăbănogii întruniți la Deva, cari și-au uitat de recunoștința, pe care ar trebui, să o aibă față de fostul lor conducător? Spre cinstea județului fie spus, la Deva s'au întrunit numai unii membrii ai comitetului și aceia aleși pe sprânceană, cari s'au lăsat purtați de nas de cei, ce au crezut, că-l pot decapita pe drul Aurel Vlad și cari nu văd mai departe decât li-vărful nasului”.

La pag. 3. col. III. suntem numiți „speculanți” și iarăși „slăbănogi” și se spune, că ne întrunim în ascuns și dăm cu piciorul în aceia, cari văd primejdia și vreau să trezească neamul etc.

Cine ar crede, că paternitatea acestui stil de gura cortului se revine dlui Aurel Vlad, fost de neștiute ori excelență, mare bărbat de stat, mare voivod al jud. Hunedoara, f. president de cons. jud., f. president de cameră de com. și ind., f. president de cameră agricolă, f. president de org. de partid, etc. etc. Și ceace este nenormal, e, că d. A. Vlad ne înjură în acest fel cortuăresc atunci, când pe pagina 4. col. III. în entrefileul: „Răspuns” însuși dsa declară într'un aer solemn, tipărit cu litere grase, că nu poate aproba felul, cum d. Iuliu Maniu a fost atacat în „Patria” vaidistă dela Cluj și în „Frontul Românesc” și că și dsa desaproabă acest metod de luptă.

Oare cum se judecă omul, care în același nr. de gazetă apare în două fete: într'una reprezentând stilul de birjar, în cealaltă condamnatul al banditismului de condeiu? Noi știm, cum să-l judecăm, dar deocamdată păstrăm judecata noastră pro foro interno și trecem acum la examinarea exporațiilor sinistre ale dlui A. Vlad.

Remarcăm, că noi, cei, cari știm, ce va să zică convingere, disciplină de partid, bune maniere și moravuri și adevărată iubire de neam și țară asfel am rămas cu conducerea de până acum a partidului nostru și acționăm în conformitate cu așezămintele acestuia, — am fost numiți slăbănogi. A fost cea mai nefericită inspirație din partea dlui Vlad, să arunce asupra noastră chiar acest epitet, care în momentul, când l'a eșternut pe hârtie, a și ricoșat asupra dsale. E cea mai pernicioasă și chiar fatală expresiune pentru dsa. Iată pentru ce.

În aspectul bunei înțelegeri organizația noastră a fost de o armonie desăvârșită, chiar ideală și tradițională, care n'a cunoscut în trecutul îndelungat de trei decenii și jumătate nici cel mai mic diferend între conducători și cei conduși. În acest timp îndelungat l'am urmat pe d. Vlad fără șovăire cunoscându-i entuziasmul, abnegațiunea, priceperea, curajul și spiritul de jertfă în îndrumarea

vieții noastre politice cum și a celei publice în genere. Îl consideram ca pe voivodul erou politic al acestui județ.

A fost o invidie a zeilor de sus, ca această bună înțelegere a noastră să devină și ea fragilă. A intervenit răsvrătirea dlui Vaida cu teoria secesionistă a lui numerus valachicus. Acest domn pândea ca un mare pașengen asupra dlui Vlad, ca să-l tragă în pânzele sale, căci doar noul apostol avea mare interes să l poată număra între adepții sei, având credința fermă, că feudalismul dela Bobâlna este de aceeași specie cu cel dela Olpret.

Noi din momentul, când am văzut, că d. Vaida și-a aruncat mreaja asupra dlui Vlad, pe care l-a pus pe panta, să facă și el acte de răsvrătire, înțelegând situația, am depus toate fatigiile noastre, să-l reținem pe d. Vlad la locul, unde era, singurul, care i dădea posibilitatea, să-și continue biografia frumoasă din trecut. Fatigiile noastre au însemnat alergări peste alergări la d. Vlad făcându-i fel de fel comănăceli cu pălăria în mână așa, că aceste eforturi în cele din urmă atingeau din greu demnitatea noastră de oameni, deoarece, d. Vlad gesturile noastre nobile și cavaleresti, pline de omajul recunoștinții față de dsa, le onora cu brusări și ofenze.

Dacă o sfântă convingere a noastră, creată pe baza unei profunde chibzueli asupra concepției de metod, pe care o profesa d. Vaida, căreia i se atase și d. Vlad, nu ni-ar fi inspirat, că drumul, care duce la înălțarea solidă, sigură eficace și fără riscuri a elementului românesc în viața acestui stat, este cel urmat de conducerea noastră centrală, prezidată de d. Ioan Mihalache, ne-am fi solidarizat și de data aceasta cu d. Vlad cu tenacitatea noastră din trecut. Cum însă noi nu ne puteam lăsa a fi conduși de altceva, decât de convingere, care ni-se confundă cu vocea sufletelor noastre de pură simțire românească, a trebuit, să aducem jertfa neînchipuită de a ne despărți de șeful nostru, trecut în istorie chiar prin activitatea glorioasă, pe care a desfășurat-o pe pământul acestui județ, cu strânsa colaborare a noastră.

Di Vlad după multă șovăială în cele din urmă și-a luat o determinare definitivă de a intra în gruparea dlui Vaida, prin ce a produs ruptura dintre noi și dsa, sacrificându-ne cu aceeași ușurință criminală, cu care bătrânul flășnetas dela Cluj a jertfit partidul.

În acest moment dramatic al rup-turei, noi ne-am resimțit cu profundă emoțiune de pasul greșit al dlui Vlad. Ni a rămas însă o mângăiere de înaltă etică: de a fi urmat o extremă condescendență față de dsa, cum a făcut și conducerea noastră dela Cluj pentru a-l menține la locul con-

crescut cu finta sa si pe care nici nu ni-l puteam inchipui completat vreodata cu o alta persoana.

Ne-am facut deci datoria cu varf si indesat fata de d. Vlad, caruia i-am adus intreg omagiul sentimentelor noastre de recunostinta si daca dsa pentru toate acestea ne-a onorat cu bruscheta si ofensa, a facut dovada, ca dsa da cu piciorul, ca sa fie zis dupa vocabularul delicat al d-sale.

Si acum o spunem: daca tot ceea ce am facut noi pentru d. Vlad, sunt tot atatea acte de slabănogie, in sensul acesta acceptam, sa fim batjocoriti cu epitetul de slabănogi. Dar cum se caracterizeaza comportarea dlui Vlad fata de noi?

Dl A. Vlad, cu violenta d-sale inascuta, pusă in functiune in plin montaj, a foc si para asupra noastră pentru motivul, ca noi „cei conduși“, — acesta e singurul fel cum ne zice dsa in interviurile, ce le da, — am avut noi temeritatea, sa-i dam noi d-sale indrumari si pentru ca nu l-am urmat in aventura, la care s'a angajat a-turea de Führerul dela Cluj, care cu o inspiratie produsa de cauze, pe cari noi le cunoastem si pe cari d. Vlad nu de mult le-a infierat, dar cenzura nu ni permite, sa le aratam in lumina tiparului, colindă prin țară din oraș in oraș învârtind aceeași flășnetă, din care toate acestea colindă, pe care sârmanul flășnetar vrea, să o prezinte ca pe o descoperire cerească, nu uită însă — vanitos și schmecker, cum e, să pună pe ea marca proprie de mântuitor al elementului românesc.

Această revoltă de înaltă frecvență d. Vlad caută, să și-o justifice prin concepția d-sale, că noi „cei conduși“ — dsa numai așa înțelege, să ne numească nevrând, să se de-josească înfățișându-ne grațios bșrem de pretini politici, — i datorim d-sale, fostului nostru conducător politic, cu cea ce in domeniul teologic se numește: *coeca obedientia* iar in limba militară *unbedingte Unterwerfung* sau cum ai zice in limbaj civil tot nemțeste: *Maul halten und weiter dienen!*

Iată pe d. Vlad in ipotază de tiran, dictator, despot, șetrăpă, sau mai bine zis: *șef de trib*, față de care noi *pigmei africani*, n'avem alt drept, decât să ne prosternem pe burlă.

Nemerneții de noi! Noi am îndrăznit a crede, că pe vremuri, când după decretarea activității parlamentare sub regimul maghiar, duceam luptele atât de grele pentru drepturile politice ale românilor de dincoace de Carpați, am dat și noi prinosul nostru de muncă națională prin sprijinirea dlui Vlad, prin participarea la grozavele campanii electorale, când dsa era candidat de deputat infrunzând toate vijeliile, întemperiile și răzburările puternicilor de atunci, jertfind avere, sănătate, nervi și liniște, — deci ni-se cuvine și nouă ceva din acea glorie istorică, pe care d. Vlad nici când nu ar fi atins-o fără colaborarea noastră, a ostagilor de rând.

Noi slabănogi, am cutezat a crede, că făcând psinoza generală, produsă de educația politică și cetățenească, pe care noi am creat-o în acelea vremuri, în masele poporului nostru, d. Vlad n'ar fi obținut rezultatul de a fi ales deputat în grandiosul și faimosul parlament de lângă Dunăre în Budapesta, ci s'ar fi ales cu un insucces, ceea i ar fi tras osândă conducerii noastre politice de atunci pentru așa un dezastru, pe care l'a produs prin un act de indisciplină, deci dl Vlad rămâne un naufragiat politic de tristă amintire în istoria nemului, caruia i-se putea arunca învinuirea, că numai gâdălit de vanitatea sa personală a spart disciplina partidului pentru a se vedea — deputat.

Iată deci, cum noi, colaboratorii, ne-am menținut într-o vecinică anonimitate necerând vreodată parte din din gloria recoltată de dsa, ci am lăsat, ca d. Vlad să capitalizeze și cuotapățile noastre.

Slabănogii de noi, am cutezat a crede, că în epoca, ce a urmat, intrați în România Mare. dl Vlad e un șef democrat într'un partid democrat prin concepție, astfel dsa știe, că criteriul de bază al democrației este că și cei conduși au dreptul de a și formula părerea și convingerea.

Noi slabănogi, am îndrăznit a crede, că și „cei conduși“ sunt *homines sapientes* adică făpturi create după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, căci au și ei dreptul la uzul rațiunii inde a gândi și face bine pentru partid și neam.

Nenorocii de noi, nu știam, că în această gândire naivă a noastră ne lovim de dogma infalibilității, în care se închide dl Vlad, care uită, că această dogmă la timpul său în anul 1872, în consiliul dela Vatican, a fost foarte discutată și combătută de cei mai mari și cei mai inspirați teologi ai bisericii catolice, — chiar și împotriva papei dela Roma.

Dar dl Vlad crede, că toate actele d-sale de indisciplină au fost mântui toare de neam. Noi însă o știm prea bine, că nu. Și mai știm, că dsa a greșit nu odată în viața noastră politică.

Nemerneții de noi, abia acum înțelegem, la ce rol ținea, să ne condamne Marele nostru Neger pe noi, pigmeii africani: la rolul cățelului d-sale Pufi căruia însuși dsa i-a fost măiestru educator, preumblându-se zilnic cu el pe piața Orăștiei și scotând din bușunar ori peatră ori castană, pe care scuipa și apoi o arunca la distanță mare, poruncind lui Pufi: *apportieren!* Admirabil sport și metod de instrucție și mai pe sus de toate potrivit cu demnitatea dlui Vlad, f. excelentă de neștiute ori, etc. etc. etc.

Dar vedeți d voastră, cățelul dlui Vlad avea totuși o soartă mai superioară ca noi. Dl Vlad, inimos și insufletit stăpân al lui, a spus, că își trimite acest cățel la universitatea de câni din Spania pentru a face acolo înalte studii cânistice după cursurile dela Orăștie și băle din Geografiu sub măiestria d-sale. Iată răutatea dlui Vlad față de noi: pe Pufi îl d-șteaptă, îl luminează, vrea să-l facă chiar savant, pe noi însă tindea, să ne țină în întunec cu mintea sub lăcăț, ca nu cumva să funcționeze.

Ba și mai mult: dl Vlad l-a nobilitat pe Pufi dându-i epitetul nobilității: „de Olimp“ astfel el se numește: Pufi de Olimp. Se și cuvine, ca feudalul dela Bobalna să fie pe picior de egalitate cu cățelul său.

Iată dar, că educația de slabănogie ni-a făcut-o însuși dl Vlad, care de un timp încoace ne-a ținut în un regim de supunere, potrivit unui trib de negri. Dar oare în adevăr suntem noi „slabănogi“ ori că s'am numai sub puterea unei astfel de sugestii, ce ne-a strecurat Marele nostru Chan? Să grăiască în locul nostru câteva fapte recente.

1. Nu de mult dl Vlad se rostea asupra dlui Vaida în felul acesta: *Vaida e bun numai ca să acopere camorila!*

2. Altă dată, într-o consfătuire a majorităților noastre, când dl Maniu cerea votarea legii de conversiune și arăta, că o combatere a acestei legi ar putea atrage căderea guvernului dlui Vaida, — dl Vlad a strigat stentoric: *Nici o pagubă, dacă se va duce!*

3. Când se discuta chestiunea preșidenției provinciale a Ardealului și Banatului, dl Maniu, cu obicinuita-i lealitate și dorință de bine i-a zis dlui Vaida: *Frate Alexandre, nu e bine, să fim preșident nici eu, nici tu, lasă, să fie Vlad. Atunci dl Vaida a zis: Vlad e bolnav!* Și a luat dsa preșidenția, evident cu rezervația mentală, că aceasta i-va fi de bun folos în campania de decapitare a hiperlealului său prieten, Iuliu Maniu.

4. Când cu așa zisa conferință a dlui Vaida, ținută la Cluj, dl Vlad

la o ședință a org. locale din Orăștie la întrebare a dat lămuriera ca o scuză, că dsa nu din propriul impuls a luat parte la masa comună, ci numai întâmplător. Anunț: dsa era după ședința cons. de adm. al Solidarității luând masa la restaurantul Central. Venind acolo și vaidiștii după conferință și văzându-l, l-au luat cu ei iar toastul l-a rostit la solicitările mesenilor vaidiști. Astfel dl Vlad prezenta întreagă comportarea d-sale nu ca un act al voinții sale, ci ca o manifestare produsă peste voința sa de situația, în care s'a resimțit de vechea prietenie cu dl Vaida.

5. La 14 Martie a. c. când ni-am făcut omagiul solemn cu stăruință în rugămintea noastră, ca dl Vlad să rămână și pe mai departe la locul de conducător al nostru și să salvăm unitatea partidului și a organizației noastre, dl Vlad s'a rostit în așa fel, că l'am considerat câștigat pentru ideea cel puțin temporară până la alegerea definitivă a situației din partid.

6. În 2 Aprilie a. c. când doi membri marcanți ai partidului, d. Dr. Victor Deleu și d. Dr. Ioan Pop, l-au cercetat acasă pe d. Vlad depunând stăruințele de revenire a d-sale, — d. Vlad a cerut 3 zile timp de cugetare pentru a lua contactul cu d. Vaida și d. Maniu urmând, să se declare după aceea.

Ce înseamnă toate acestea manifestări ale dlui Vlad, dacă nu govăială și zvârcoliri produse de hipnotizarea maiestrului Vaida, care-l avea deja în brațele sale de polip pe d. Vlad și i-era mare teama, că-l scapă.

Nu sunt acestea acte de slabănogie, să nu fii stăpân pe tine, când e vorba, să produci concordanță între ceea ce reprezintă ca convingere și între ceea ce s'efi prin semne externe, mai ales când era vorba de o chestiune de așa o importanță?

Dar d. Vlad mai are în patrimoniul său și alte slabănogii, pe cari de data aceasta i-le trecem sub tăcere...

Dar d. Vlad ne mai face și o altă desemnare numindu-ne „speculanți“. Wieder Schelm ist, so denkt er. — Cum se poate însă, că până acum noi o viață întreagă n'am fost speculanți?

De ce ne-am făcut speculanți numai acum, când nu-l urmărim pe d. Vlad în aventura, în care l-a implicat colegul său în feudalism dela Olpret-Cluj? — Și dacă d. Vlad a aruncat și această peatră asupra noastră, să fie bine a întreba și noi pe d. Vlad: este frăția de cruce a d-sale cu amicul său dela Cluj o așa de candidă întovărire, din care lipsește orice element de ordin material? — Noi nu credem, deoarece știm, că ea nu-i fără prihană. Dar în fine spunem ruptă-verde: da, suntem speculanți. Vrem, să speculăm țara aceasta, să nu ajungă pe mâinile neobizantinilor prostituți!

Facem „Soliei Dreptății“, ajunsă în raport de vitrejie cu noi, cari am readus-o la viață după ce patronul ei de azi a înmormântat-o acum câțiva ani: suntem gata, să polemizăm cu ea pe tema teoriei *numerus valachicus* dacă vrea, sub aspect științific, dacă vrea, în spectru politic, punem însă o condiție: d. Vlad să facă examenul din codul decenței și bunelor maniere și să producă alestat cu nota cel puțin cea de trecere. Contrar vom intona și noi față de dsa o altă muzică decât cea de până acum, care va fi în plin acord cu adevărul, dreptatea și felul d-sale de a se comporta față de noi.

Dr. Iustin Pop.

Abonați, citiți și faceți reclamă numai în

„S O L I A“
cea mai serioasă și cea mai răspândită gazetă din județul Hunedoara

In județul d-lui Maniu

Sub titlul din „Țara Profetului“ a apărut în „Sola Dreptății“ a dlui Vlad un articol în care numind cu ironie pe dl Maniu de profet, arată că chiar în județul dlui Maniu ar fi 70% advocați minoritari și numai 30% români, iar medicii din acel județ ar fi 89% minoritari.

Arată totodată că deși minoritarii sunt în acel județ în așa mare număr totuși dl Maniu ar fi în contra lui Numerus Valachicus.

Pentru ca Țăranii noștri necunoscători ai adevărului să nu se lase amăjiți de aceste date ale „Soliei Dreptății“ trebuie să le arătăm adevărul. Întăiu destul de rău că dl Vlad își ironizează pe fostul său prieten de 40 de ani de colaborare politică iar apoi nu știm dacă statistica dlui Vlad este exactă sau nu, — căci numărul procentelor l'a scos din „Patria“ dlui Vaida, — însă chiar dacă ar fi adevărat, — asta înseamnă că dl Maniu ar susține minoritarii, — căci și dumnealul este cel puțin atât de bun român ca Vaida și ca Vlad.

Alta este aici, — dl Maniu este în contra numerusului dlui Vaida fiindcă dl Maniu nu poate iscali acea lovitură dată neamului românesc, că dacă în județul său locuitorii sunt pe jumătate unguri, să admită ca jumătate din ofițeri, judecători, profesori etc. din județul său să fie numiți dintre unguri, iar românii să fie dați afară așa cum cere numerusul dlui Vaida. — pe baza proporționalității etnice. —

Dl Maniu spune că-l destul de rău că sunt atâția advocați și medici minoritari dar asta nu înseamnă că trebuie să-i bagi în armată, magistratură, învățământ etc. căci am fi criminali în contra neamului nostru, iată ce nu vreau să înțeleagă dnii Vaida și Vlad — oamenii drepti însă vor judeca.

Dl Dr. Lupu în audiență la Papa și la dl Mussolini.

Vicepreședintele P. N. T. a vizitat diferitele instituții fasciste.

D. dr. N. Lupu vicepreședinte al P. N. T. în trecere prin Roma a vizitat diferite instituții ale regimului fascist luând contact cu mai multe personalități politice între cari și cu președintele Senatului. Dl Feaszoni. După amiază d. dr. Lupu a fost primit în audiență de Mussolini la Palatul Venezia.

Distinsul bărbat politic a fost primit apoi în audiență de Papa. care la reținut 3 ore.

Ungurii din Mureș aderă la „numerus valachicus“

Cetim în gazeta Curentul din 7 Apr.

Protopopul Dr. Eugen Arkossy din Mercurea Mirej, în ședința consiliului județean din 2 Apr. a. c. s'a declarat personal și cu prietenii săi politici aderent a lui „numerus valachicus“. Dsa a elogiut pe dl Alex. Vaida-Voevod și a declarat că „maghiarimea“ va lupta cu toată hotărârea pentru izbândă acestei idei.

Iată deci care-i adevărul cu numerusul dlui Vaida, căci dacă ar fi în contra maghiarilor accepția nu s'ar bucura de introducerea lui.

Aşa cum s'au întâmplat lucrurile.

În fața opiniei publice a țării se accentuează un nou spectacol politic: dismembrarea partidului național țărănesc, în urma cunoscutei acțiuni a Dlui Vaida. În cursul sbuciumatei sale vieți, partidul național țărănesc a mai trăit defecțiuni răsunătoare, cari însă pentru noi, cei din jud. Hunedoara, nu aveau însemnătate, pentru că organizația noastră, în frunte cu președintele, stăruia pe linia programului și lupta în deplină solidaritate și disciplină. Aceasta din urmă dismembrare însă, necrușând nici organizația județeană a partidului nostru de durerile rușii și a despărțirii, în urma hotărârii Dlui Vlad de a se alătura acțiunii Dlui Vaida, — este firesc, că va provoca spectacolul degradant al invectivelor, imputărilor și incriminărilor între prieteni de ieri și de adversarii de azi.

În fața acestui spectacol, a cărui prolog începe a se scrie în Solia dreptății, singurul for în fața căruia trebuie să se supună spre judecare lucrurile, este opinia publică a acestui județ.

Deci, noi cei cari am făcut afirmative, marea crimă, că nu l'am urmat orbește pe Dl Vlad; că la vreme de încercare ne am arătat nerecunoscători că am îndrăznit și noi să luăm hotărâri, în aceste probleme importante, aplicând afirmările și comandamentele conștiinței noastre, — noi, cei cari urmăm programul și rămânem încadrați în disciplina partidului, socotim, că se cuvine, să expunem lucrurile și faptele, cari au premers rupturii, așa precum s'au întâmplat.

Din ziare am luat cunoștință de acțiunea Dlui Vaida. Am urmărit zi cu zi aspectele ei. Nu mică ne-a fost mirarea când am cunoscut, că la conferința, respectivă dela Cluj a Dlui Vaida a cuvântat și Dl Vlad. Am provocat atunci, noi cei dela Orăștie, cu alte obiective, o consfătuire, ca la sfârșitul ei, Dl fost deputat Dr. Draia să pună următoarea întrebare Dlui Vlad: „Ce nou ne puteți spune dela conferința Dlui Vaida dela Cluj, la care, am cunoscut că ați luat parte și Dvoastră?” Dl Vlad a răspuns tăgăduind că ar fi luat parte, anume, la conferință, ci fiind în chestiuni cari privesc „Solidaritatea”, întâmplător a luat prânzul unde a fost aranjat banchetul de după conferință, a valdiștilor. Ne am liniștit și ne-amest!

bucurat de cele auzite. La scurt interval s'a ținut conferința dela Timișoara a Dlui Vaida. La reîntoarcere l'au cerșat pe Dl Vlad și l'au dus cu Dâșii la Sibiu. Aci Dl Vlad, cel drept a vorbit, dar foarte precaut și cumpătat, că nu prea erau mulțumiți cu Dl Vlad cei din auturajul Vaida. A urmat hotărârea partidului față de Dl Vaida. S'a arogat actul de solidarizare cu Dl Vaida a celor 11 miniștri în fruntea cărora era Dl Vlad.

În urma acestui fapt, noi cei de acasă, de la Orăștie, îngrijorați, de cele ce prevedeam că se vor întâmpla, stăruind ziua când se va întoarce Dl Vlad, am convocat pe foștii parlamentari și fruntași ai partidului la Orăștie, ca să ne înfățișăm înaintea Dlui Vlad, să-i facem declarație de devotament și alipire, dar în același timp, să-l rugăm să nu contribuie la adâncirea neînțelegerilor. În rezumat Dsa a spus, că între imperativul conștiinței și solicitările prietenilor, Dsa va urma calea conștiinței și se va lăsa de prieteni. Prietenii nu au desarmat nici după acest refuz.

A urmat sancționarea actului de nedisciplină prin desărcinarea Dlui Vlad dela prezidenția jud. A fost convocat comitetul județean, unde din 114 s'au prezentat 73. Înainte de a se ține ședința comitetului, Dl Deleu, delegatul centrului, s'a dus la Orăștie și a reînviat toate stăruințele în sens de reconciliere. Dl Vlad a condiționat hotărârea de întâlnirea cu Dl Maniu, care s'a și întâmplat. A sfătuit însă pe Dl Deleu să se țină comitetul, dacă s'a convocat, sub prezidenția Dlui Dr. Iustin Pop. Hotărârile comitetului au culminat într-o adresă către prezidenția partidului, de perfectă loialitate pentru Dl Vlad și în alegerea unei delegațiuni compusă din Dni: Șelariu, Parasca, Tirea și Atirescu, cari, în numele comitetului, să-i comunice oficios și cu toate menajamentele pentru susceptibilitățile și firea iritabilă a Dlui Vlad, ca să-și îndeplinească rolul de reconciliator în partid și că dacă totuși va stăruia pe drumul pornit, să știe că organizația județeană nu-l urmează. Delegația a fost bruscată de Dl Vlad, abia dacă au fost observate de Dsa și Dna cele mai reduse maniere de politețe, față de delegație, care încasând necuviințele, a plecat cu impresia că totul s'a sfârșit: consummatum est!

A urmat parodia ședinței comitetului județean din 16 Aprilie care, după cum se scrie în Solia Dlui Vlad, a fost o grandioasă afirmare a solidarității cu acțiunea Dlui Vlad. Această adunare a mai fost și ședința de constituire a grupului Vaidist sub președinția Dlui Vlad. Prin aceasta s'a înfăptuit oficial ruptura. Aceasta este realitatea faptelor întâmplate. Am expus-o, ca să judece opinia publică, dacă ne-am împlinit cinstiți și cu conștiință datorința față de Dl Vlad; să judece opinia publică dacă a fost real sau prefăcut sentimentul nostru de simpatitudine și devotament pentru Dl Vlad! Am depus toate ostenețele și am epuizat toate căile pentru a-l reține pe planul de acțiune al partidului!

Iar dacă opinia publică va judeca cum trebuie să judece, că ne-am făcut datoria: atunci va aprecia și eforturile pe cari va trebui să le depunem, în viitor, ca să nu depășim cerințele bunului simț față de Dl Vlad și totuși să răspundem cu demnitate și adevărat la provocările, aprecierile jignitoare și exhibițiile literare ale Soliei dreptății a Dlui Vlad!

De acum o spunem, că facem distincție între Dl Vlad luptătorul național, căruia îi vom păstra tot respectul și între Dl Vlad omul politic al zilelor noastre, despre care nu putem recunoaște că ar fi infalibil, ci din potrivă credem că poate greși. Declaram, că-i vom opune acțiunii sale acțiunea însoțită de convingerile noastre, cu toată vigoarea pe care ne-o dă dragostea de glie și solidarizarea sinceră cu soarta și aspirațiunile țaranului român. Iar convingerile noastre sunt concluzii trase din realitățile vieții noastre sociale și economice, așa precum le afirmă și mărturisesc majoritatea oamenilor de bine a acestei țări: că nemai luptând pentru înfăptuirea integrală a programului politic și economic al partidului național țărănesc, se poate nădăjdui binele și propășirea neamului și a patriei!

De încheiere îi spunem Dlui Vlad, care începe a ne defini atitudinea cu sentințe de Machiaveli, precum și acele cari au părăsit partidul și militază pentru formula: „să urmărim pe Vlad”, — ceea ce a spus Abu Becr arabilor desnădăjduiți de moartea lui Mohamed: „Mohamed a murit dar trăiește Allah”!

Dl Vlad a plecat din partid, dar există viu și real același program al partidului, pentru care vom lupta până la izbândă!

Verax.

Interviewul dlui Vlad.

Dl Vlad a dat zilele trecute un interview ziarelor „Patria” vaidistă din Cluj și „Frontului Românesc” din București. — Astfel în capitolul „Cine sunt detractorii mei” afirmă că aceștia sunt niște tineri cari acum 40 de ani când cerea Dsa în parlamentul dela Budapesta drepturi pentru poporul român, nu erau înscrși în registrele stării civile.

Spunând aceasta dl Vlad nu-și dă seama că se înneacă în propriile sale argumente căci acum 40 de ani și Domnia Sa nu era mai în vârstă decât cei mai tineri membri ai partidului nostru. Dl Vlad uită în definitiv însă că Dsa a intrat în parlamentul dela Budapesta printr'un act de indisciplină față de conducerea oficială a partidului național de pe acea vreme și că izbânda acțiunii sale l'a consacrat, căci altfel rămânea un răsărit sau eventual un trădător — față de oficialitatea partidului național care era reprezentantul intereselor românești din ardeal.

Dl Vlad de altfel cred că-și dă seama de adevărul că **aptitudinile personale fără un dram de noroc nu plătesc nimic**, — și nu cred că în acțiunea sa dela 1903 nu a avut conjunctură și noroc.

Dumnezeu i-a ajutat spre binele neamului, dar **asta nu-l îndreptățește să bagatelizeze însuflețirea celor tineri cari încă nu știu cel venalitatea politicianismului celor îmbătrâniți în rele și anumite calcule.**

Justiția dă satisfacție dlui Dr. A. Dobrescu

Sentința în procesul afacerii bornelor dela Minist. de Agricultură

Ședința a III-a a Tribunalului de Ilfov, a dezbătut ieri procesul cunoscutei afaceri cu borne în care s'a încercat să fie implicat și d. Dr. Aurel Dobrescu, fost Subsecretar de Stat la Ministerul Agriculturii pe vremea guvernului național-țărănesc. Tribunalul a dat însă o strălucită satisfacție dlui Dr. Dobrescu, găsind că d-sa nă are nici un amestec în această afacere și achitându-l cu unanimitate.

Au fost condamnați însă T. Oprea la doi ani și jumătate iar Dan și Teofil Bena la 3 respectiv 2 luni închisoare. Deasemenea au fost achitați d. Camenita și Emil Man.

Biruința creștinismului

Folleton

Rânduri pentru învierea Domnului, traduse din limba franceză de: VICTOR I. OPRIȘU

Sfântul Petru cu bățul său de călător ajunsese la Roma, unde l'a trimis Isus Cristos. Unul dintre cei mulți trândavi, de care vorbea Horațiu, că le place să tot întrebe și să nu facă nimic, văzându-l pe Sfântul Petru, prinde vorba cu el:

— „Ce vrei să faci la Roma străine?”

— „Să vestesc pe Dumnezeu cel adevărat.

— „Înțeleg, vrei să ne faci să-ți primim Dumnezeul țării tale; dar noi și până acum avem vre-o mie de zei; să mai aduci lângă aceștia încă unu, nu e mare ispravă, dar numai banii și politica pot face să fie primiți zei străini și tu nu sameni să fii nici milionar nici ambasador.

— Vreau să fac să Vă în hinați nu-mai Lui.

— Numai Lui! Atunci e și mai cu neputință, chiar de-ar fi zeul tău frate cu Iupiter.

— Iupiter și zeii voștri's basme. Dumnezeul meu a făcut lumea. El este Isus fiul lui Dumnezeu.

— Isus! Nu cunosc acest nume. Poate să fie vr'un erou dela Troia, cetatea cea vestită, lăudată de Homer și de marele nostru Virgiliu.

— Nu, că eu sunt din Iudea, unde a murit Dumnezeul meu.

— Iudea! Nu vreau să te supăr, dar e țara cea mai de pe urmă. Îți vorbesc ca un Roman.

... Așadar nația ta ascultă de legile

acestui zeu? E vr'un rege mai de demult?

— Ba dimpotrivă. Dumnezeul meu a fost nu de mult răstignit între doi tâlhari de către preoții și boierii Jidovilor și... El a fost un dulgher.

— Și de asta, vrei să zici c'a fost un zeu! Să vede că ești trăznit. Ori poate că, deși după înfățișare nu s'ar părea, se vede că ai bani destui ca să-i cumperi partizani.

— Ba dimpotrivă, eu n'am nimic și învătătorul ne-a spus să cucerim Lumea, prin sărăcie.

— Atunci tu-ți pui nădejdea în ajutorul patricienilor și al Cesarilor? De bună seamă de înșeli.

— Eu nu mă bizuesc pe ei. Ba chiar știu că patricienii și Cesarii împărăției ne vor prizoni și ne vor omori.

— Bine dar atunci la ce tragi nădejde?... Crezi că murind vei chema răzunători și răsculând sclavii, vei

face să-ți primească învățătura cea nouă? Greșești. Spartacus, a fost mai tare ca tine și tot a fost învins și omorât.

— Cine are de gând să răscolească sclavii și să strige după răzunători? Cu totul dimpotrivă, vom suferi fără a ne tăngu, cum a făcut și Dumnezeul nostru și îi vom învăța pe robii să asculte de stăpânii lor.

— Nu te pricep. Sărac prost, cu astfel de gânduri n'o să găsești nici un hamal, să te urmeze.

— Te asigur că voi afla chiar și senatori. Și la urmă de tot chiar și împărații se vor închina Dumnezeului meu Isus. Iar crucea care acum e atât de hulită, vor pune-o pe vârfurile palatelor lor.

— Rămas bun străine! Îți doresc noroc, dar înainte de a începe, te îndemn să mergi la farmacistul cu casa din fața noastră și să ceri zece grănje mari de leacuri pentru nebulie și să le înghiți pe nemăncate.

Politica linguşirii.

Deasupra tuturor argumentelor de ordin personal, ce se pot aduce în politică, — şi cari ar putea fi hotărâtoare pentru unii tot datorită legăturilor personale ce le-ar avea, există un imponderabil moral, — care ar trebui să formeze o supapă de siguranţă pentru ori ce partid politic. — Astfel când un partid politic depăşeşte regulile unei morale elementare, — nu persoanele individuale, ci masa colectivă reacţionează şi sancţionează în baza principiului moral acţiunea respectivă. — În această formă reacţionează acel imponderabil moral.

În politica ţării noastre cea după Unire avem atâtea exemple, atâtea fripturisirii.

Ultimele întâmplări ale dlor Gh. Brătianu, Goga sunt destul de clare şi evidente, — opinia publică s'a îndepărtat subit de ei pe un temelie foarte simplu dar foarte concludent. — Masele au simţit că deasupra tuturor consideraţiunilor morale aceştia urmează politica linguşirii.

Aceştia şi-au părăsit partidele lor politice din cari făceau parte, însă nu pentru motive de program ci numai din spirit de linguşire faţă de factorul constituţional.

Şi poporul aceasta n'o suferă, — el simte imediat realitatea şi-i sancţionează pe infractori.

De altfel reacţiunea morală, şi sancţiunea linguşitorilor nu a venit numai din partea poporului ci chiar M. S. Regele i-a sancţionat prin faptul că nu i-a adus la putere şi nu le-a încredinţat destinel ţării.

Să vede însă că aceste exemple nu au fost destul de lămuritoare pentru unii. Astfel dl Vaida Voievod le-a urmat calea.

Abia acum câţiva ani a declarat public că „eu sunt homo Regius“. — Aceasta însă n'ar fi fost nimic dacă legăturile sale cu Tilea Viorel, — care în ultimii ani trece în opinia publică drept prototipul linguşitorului faţă de cercurile de sus, — nu ar fi devenit din ce în ce mai strânse.

Opinia publică a înţeles dela

început rolul nefast a lui Tilea care a început să prejudicieze chiar interesele morale ale partidului Naţional Ţărănesc, mai la urmă însă s'a convins că este o atitudine personală. — Dl Vaida de astădată s'a prins ca musca'n lapte, — şi i-a părut chiar bună la gust ciorba în care l-a băgat Viorel Tilea.

Că va fi simţit dl Vaida sau nu cercul vişos în care a fost angajat pentru a salvarea ambiţiilor altora, — nu ştim, — dar constatăm atât că dl Vaida promovează întinderea cangrenei în viaţa noastră politică, — căci se complăce şi azi în poziţia unui „homo vegius“ şi regretă că nu i-se dă o-aziunea să comită cât mai multe indiscreţii faţă de factorul Constituţional, — anunţând tumultos venirea la putere a partidului vaidist. — Văzând că toate merg potrivit calculului sale, omul eternelor butede ne-a creat pe „numerus valachicus“. — Cu toţi ştim însă că o diversiune are putere drept proporţională cu rezistenţa sufletească a autorului ei.

Dl Vaida însă a mai avut atitudini de independenţă, — iar peste 3 luni a făcut „mea culpa“ şi a spus „recunosc că am greşit şi recunosc că Maniu a avut dreptate“ astfel că nu dă anul ce-a duce ceasul.

Deocamdată însă politica linguşirii a desgustat opinia publică, — i-a desgustat chiar pe foşti prieteni ai dlui Vaida, — a reacţionat imponderabilul moral.

Toate acestea numai dl Dr. Vlad nu le vede şi nu le apreciază deşi este convins de adevărul inscripţiei regale de pe mormântul lui D'Israeli că: „Regii iubesc pe cei ce spun adevărul“.

Îl punem atunci întrebarea că de ce nu reproabă politica linguşirii şi-a adulărilor umiltoare şi nesocotite a companiei Tilea şi de ce reprobă politica constituţională a dlui Iuliu Maniu care este politica „spinării drepte“

Dr. Sebastian Tălcic.

Cetiţi „Solia“

Dacă acest roman, ar fi ieşit din groapă după patru veacuri, ar fi înţeles ei pe vr'un trecător:

— Prietene, eu nu mai cunosc Roma spune-mi unde e templul puternicului Iupiter.

— Iupiter? nu-l cunosc.

— Dar atunci cui îi sunt închinete monumentele aceste cu înfăţişare religioasă?

— Sfinţilor apostoli, cari au adus aici învăţătura lui Isus cel restignit.

— Al lui Isus care a fost răstignit în Iudeea, de care îmi vorbea un călător sărac?

— Din Iudeea, precum spui şi tu.

— Bine, dar se află aici oameni cari să se închine la muncitorul acela?

— Vezi bine şi încă toţi: şi săracii şi bogaţii.

— Dar împăraţii ce zic la una ca asta?

— Împăraţi's creştini cinstitori ai lui Isus Cristos; priveşte: pe toate casele se află câte o cruce.

— Câte o cruce? Bine dar acesta era semnul robiei şi era păstrat numai pentru cei mai răi făcători de rele.

— Da, dar de când a murit Isus pe cruce ea e semnul cinstei şi al mântuirii şi pe stălpul pe care-l vezi, se află statuia celui dintăiu trimis al lui Isus; şi urmaşii acestui trimis, ai acestui apostol, conduc neamurile Europei.

— Şi cum s'a putut face schimbarea aceasta de necrezut?

— Vreme de trei sute de ani, împăraţii au ucis pe creştini, i-au aruncat la pantere în amfiteatre, pentru a înveseli poporul. Dar mai la urmă tot ei au rămas învinşi şi s'au făcut creştini şi ei. Iată.

— Bine prietene, muncitorul din Iudeea, a fost cu adevărat puternic. Înţeleg acum că Isus Cristos cel răstignit, este şi-l mărturisesc: Dumnezeu îmi plec deci genunchii şi mă închin lui.

Victor I. Oprişu.

Partidul naţional-ţărănesc cere naţionalizarea marilor industrii.

— Lupta în contra partidului liberal. —

Marea industrie şi marele capital din România se află în mâinile liberalilor şi a streinilor. Iată de ce dăm noi lupta în contra liberalilor, — fiindcă am luat în programul nostru naţionalizarea şi statificarea marelui industrii. Iar liberalii pentru acelaşi motiv duc în contra noastre o luptă pe viaţă şi pe moarte căci în acest fel ar dispărea marile lor resurse materiale pentru acţiunea de corupţie şi mituire, — fie a masei electorale fie a birocrăţiei noastre venale şi ticăloase.

Cu atât mai mult prin Statificarea marelui industrii care se află în mâini streine, s'ar asigura primatul şi superioritatea elementului românesc şi nici decum prin „numerus valachicus“ al dlui Vaida, — căci dl Vaida e de pă-

rere să intre în consiliile de administraţie a streinilor pentru a fi şi români în ele, — dar partidul nostru crede că logica dlui Vaida este un cuşit cu 2 tăişuri şi susţine Statificarea marelui industrii căci atunci vom putea organiza această mare industrie pe baze curat naţionale şi fără nici un amestec strein.

Acesta este adevăratul „numerus valachicus“ al partidului naţional-ţărănesc.

De altfel aşa cum s'au expropiat moşiile grofilor şi ale clocoilor cu mii de hectare ce poate foarte bine face o expropriere pe seama statului a fabricilor mari ale clocoilor nostri industriali.

Iudex.

Ce fel de şedinţă s'a ținut la Deva în 16 Aprilie a. c.

„Solia Dreptăţii“ din săptămâna trecută a publicat un convocator iscălit de dl Dr. Aurel Vlad prin care se convoacă adunarea extraordinară a membrilor comitetului judeţean al partidului naţional-ţărănesc la Deva.

În consecinţă partidul nostru a dat un comunicat din care să se vadă că dl Dr. Vlad pierzând calitatea de preşedinte a organizaţiei judeţene nu mai are dreptul să convoace şedinţa comitetului judeţean. — Şi arată de asemenea că noi am ținut deja o şedinţă.

Asfel în această şedinţă statutară ținută la 2 Aprilie 1935 sub preşedinţia dlui Dr. Deleu Victor, din 114 membri ai comitetului judeţean au fost prezenţi cu adeziune 73 de membri care însemnează o majoritate de 2/3. Toţi aceşti 73 în unanimitate s'au declarat pentru solidaritate cu partidul naţional-ţărănesc.

Ca urmare la şedinţa convocată de dl Vlad au aderat numai 15 membri statutari ai comitetului judeţean.

Asfel bănuind eşecul acestei adunări au dus cu autobusele gratuit la Deva o seamă de ţărani şi persoane cari nu erau membre ale comitetului judeţean cari să asculte cuvântările şefilor căci altfel era sala goală. — Asfel din comitetul judeţean s'a făcut adunare populară.

Toate chestiunile au însă şi partea lor hazlie căci toată lumea se întreba curioasă că oare ce căuta acolo Valer Orbonaş zis vaciul, — care în viaţa lui nu a făcut nici odată politică, — numai acum s'a trezit de-odată membru în comitetul judeţean.

Dar ce să faci aşa-i în politică unii pleacă alţii vin.

Dlui Mihai Popovici i s'a făcut dreptate.

Ştim că liberalii au pus la cale compromiterea dlui Mihai Popovici în legătură cu afacerea Skoda. — Asfel s'a propus în parlament trimiterea în judecată a dsale. — Mare le-a fost însă durerea liberarilor şi îndeosebi a şefului lor, a dlui Dinu Brătianu când au văzut că propriul lor parlament le dă vot de blam şi votează în contra trimerii în judecată a dlui Mihai Popovici.

Asfel votul de Sâmbătă al Camerei a consfinţit dreptatea cauzei dlui Mihai Popovici, târât de patima politică în cea mai odioasă înscenare ce o cunoaşte viaţa publică a României moderne.

Opinia publică este unanimă în a arăta că adevărul a triumfat. Felicitările cele mai diverse le întruşează dlui Mihai Popovici pentru felul demn

şi eroic cum a rezista, avalanşei de calomnii şi pentru suprema satisfacţie ce a primit-o dela un parlament unde majoritatea o au adversarii politici.

Votul Camerei are o profundă semnificaţie şi este una dintre cele mai frumoase pagini ale parlamentarismului român. Prin el s'a dovedit că oricâtă patimă politică ar putea acumula un om sau un şef, un parlament — cât ar fi de aservit politiceşte — nu poate trece peste cele mai elementare evidenţe şi peste cel mai clar glas al dreptăţii.

Dar nu numai parlamentul, ci opinia publică întreagă, unanimitatea presei este de acord a arăta actul de restabilire a nedreptăţii ce s'a făcut faţă de d. Mihai Popovici.

Faceţi reclamă numai în

Gazeta „Solia“

De cine e înconjurat dl Dr. Aurel Vlad

O mare durere ne-a copleșit când am auzit dela cei ce s'au întors dela ședința din Deva convocată de dl Aurel Vlad că acolo s'a constituit noul comitet județean al dlui Vlad, — care să luptă pentru numerus valachicus. — Durerea noastră a fost mare fiindcă m'au auzit că cine sunt aceia cu cari s'a încojurat dl Vlad pe drumul său cel nou. — Astfel a fost ales vicepresident în locul dlui Dr. Iustin Pop un individ cu numele de Dr. Simion Câmpean — despre caracterul cărui noi nu afirmăm încă nimic, — arătăm numai că individul a colindat și pela fripturiști și prin alte partide — c'o mai fost odată în partidul nostru și ne-a părăsit, și că el scria pe vremuri cele mai fulminante articole în contra dlui Dr. Vlad.

Dela Dr. Iustin Pop la Simion Câmpean este „un pas înainte”, — pe calea onestității și asigurării

moralei în viața publică, — nu-l așa dle Dr. Vlad?

Aghiotantul nr. 2 este individul Ing. Aurel Vernichescu, ales se rețar general al organizației dlui Vlad, — despre caracterul cărui iarăș nu afirmăm nimic, dar arătăm că a esta a mai fost odată angajat în mișcarea naționalistă, — a lui numerus clausus, — pe care-a trădat-o și pentru care fapt a fost pedepsit de Ionel Moța. — Nu înțelegem însă cum vine acelaș individ să se înroleze astăzi în mișcarea lui numerus valachicus?

Iată de ce nu credem că această mișcare ar fi serioasă — fiindcă, din prune stricate nu poți feși poame bune!

În numărul viitor vom continua să arătăm cine mai anturează pe pe dl Dr. Vlad, — și-l rugăm să mediteze serios asupra ceace îi arătăm.

V. I.

Cum au ieșit la primele alegeri cei cu numerusul lui Vaida

Cei cu numerusul lui Vaida au început deja să încerce marea cu degeul și astfel dându-se ocazia să vadă c'om ce-ar zice poporul despre numerusul lor, — la alegerile județene cari au avut loc în săptămâna trecută la Ploiești au pus și ei listă separată de-a partidului național-tărănesc.

Poporul însă le-o dat lecția cuvenită căci partidul nostru a obținut 15.000 de voturi iar oamenii dlui Vaida au obținut numai 6000 voturi, astfel că nu au luat nici un loc în consiliul județean.

Să vedeți acum ce mare greșală a făcut Vaida că s'a despărțit de partidul

Național-Tărănesc este că dacă stătea în partid obțineam de tot 21.000 de voturi și-i băteam pe liberali cari au obținut numai 19.000 voturi. Liberalii și așa sunt înfrânți față de totalitatea voturilor opoziției.

Dar să vede că așa l-a fost dat dlui Vaida ca fiecare pe limba lui să piară.

După toate acestea arătări ale voinței poporului să vede că nici dl Vaida dar nici dl Vlad nu vrea să se deșlepte și să observe că poporul la cine ține și în coto trage. Numai când s'or deșlepta să nu fie prea târziu.

DI Vaida ține cu streinii

După ce dl Vaida a ieșit cu „numerusul” gazetarii minoritari s'au dus imediat la el să-l întrebe cum înțelege acel „numerus valachicus”, atunci dl Vaida a declarat unui gazetar dela „Brasov Lapok” textual: dlilor trebuie să știți că „numerus valachicus” este în favorul D-voastră căci vă asigură o proporționalitate dreaptă.

Deci din aceste cuvinte se poate constata cât este de îndoielnică și cu 2 fețe politica dlui Vaida, — căci Domnia sa în conferințele ce le ține spune că luptă în contra streinilor, — iar față de gazetarii unguri re-

cunoaște că „numerusul” este făcut pentru a le garanta drepturile și proporționalitatea etnică.

Așa dară dl Vaida vrea cu orice preț ca și neamurile streine să fie băgate în armată ca ofițeri, apoi să fie judecători, profesori etc. Așa cum astăzi nu sunt.

Apoi dacă dlui Vaida și Vlad cred că asta-i datorința lor de români să bage minoritari în slujbele ocupate azi de români, este destul de lucru slab și din partea dumnealor și din partea celor cari ar fi așa de proști și-ar urma politica lor.

Ultima oră:

Congresul Part. Național-Tăr.

În ziua de 21 Aprilie 1935 a început la București Congresul-General al Partidului-Tărănesc.

Primul a luat cuvântul dl Virgil Madgearu, care a propus ratificarea de către Congres. a alegerii ca președinte a dlui Ion Mihalache.

Congresul în unanimitate și cu mare entuziasm a primit propunerea și a ovacionat pe dl Ion Mihalache.

Dl președinte Ion Mihalache mulțumește tuturor pentru manifestarea de încredere și pentru concursul ce iau dat spre îndeplinirea programului partidului Național-Tărănesc.

După aceia iau cuvântul d-nii Virgil Madgearu, M. Ghelmegean, Iuliu Maniu, care vorbește despre disciplina de partid și respectul programului.

Dl Mihalache mulțumește dlilor membrii pentru concursul ce i-l dau.

Prima ședință s'a ridicat la orele 1 a. m. iar ședința următoare n'început la orele 3 p. m.

Numărul viitor vom da raport detaliat asupra Congresului și hotărârilor ce s'au luat, de oarece până la închiderea gazetei nu ne-a sosit toate informațiunile.

Cum se prind moimele?

Moime multe sunt în Africa. Locuitorii acelu' continent, negrii, le știu prinde cu multă istețime. Leagă adică, de câte un arbore un sac de piele plin cu orez, mânarea preferată a lor. Gura sacului e numai cât înape mână. Maimuța, trecând pe lângă arbore îl vede, se repede la comă și își vâra laba în sac și o umple de orez, când să și-o scoată însă, așa plină de orez n'o mai poate, căci îi este prinsă. Negrul care stă la pândă o prinde.

Prin noua înjghebare politică se deschide un târg de conștiințe și un examen de caractere. Fiindcă în rândurile grupărilor va'diste sunt oamenii banilor, președinții băncilor, ca să-și prindă aderenți mai de valoare, au pus la porțile băncilor pe care le prezidează sacul de piele cu gura strâmtă, iar în sac se lasă văzute consiliile de administrație, director de bancă, comitet de cenzori etc.

Tineri de bune speranțe și intelectuali hărțuiți de problemele grele ale existenței, aveți prilejul să vă degradați conștiința la valoare de marfă comercială, aveți însă și prilejul să susțineți un examen de caracter, pe care i-l va aplauda opinia publică și-l va ține minte!

Noi nu vom încreta a înregistra rezultatele târgului de conștiință, cu metode africane. Vom învedera, cu multă bucurie, și caracterele încercate ale acelor cari vor fi rezistat ispitelor. Verax.

Presa despre gazeta noastră.

Iată ce scrie despre apariția gazetei noastre cea mai veche gazetă populară din Ardeal „Foaia Poporului” care apare la Sibiu sub conducerea dlui Nic. Bratu fost senator al partidului nostru.

„Am primit la redacție „Solia”, noua gazetă a organizației Partidului Național-Tărănesc din județul Hunedoara. Din numărul 1, cu data 16 Aprilie 1935, vedem că aproape întreg comitetul județean rămâne lângă partid. Isuși dl Aurel Vlad a cerut timo de răzgândire. Dar până la urmă s'a declarat tot de partea dlui Vaida.

Noua gazetă „Solia” stă sub conducerea dlui Dr. Alex. Herlea, iar organizația județeană o conduce, până la noi dispozițiuni, dl Dr. Iustin Pop, prim vicepreședinte și fost senator.

Slutăm cu bucurie forma civilizației în care se prezintă noul organ al Hunedoarei. E scris din convingere, cu tact și bun simț, lămurind întreaga situație din ultimele luni.

„Noi rămânem la matcă. Nu ne pășim partidul, căci nu avem de ce”, se spune într'un articol lămuritor asupra situației.”

Istoria slugilor.

A fost odată ca nici odată, dacă na'r fi nu s'ar povesti, — un județ mândru, cinstit și invidiat pentru bogăția sa morală de toate celelalte județe din cuprinsul țării.

Acest județ în tot cursul veacurilor a fost unul din cele mai brave și pline de fapte mărețe pentru întreg neamul. Aici a fost biruitoarea Traian, aici a preferat mai bine să-și ia viața Decebal decât să fie slugă la stăpân strein. Aici a rezistat Ioan Corvin de Huniade puhoiului turcesc, — de aici a pornit revoluția lui Horia, Cloșca și Crișan, —

de aici a pornit regele munților Avram Iancu și din județul Hunedoara s'a aprins întâia scântie a activității politice a dlui Dr. Vlad, care mai târziu ne-a dus la marele praznic dela 1818.

Cu toți au luptat și-au știut să moară eroic dac'a fost de lipsă pentru libertate.

A fost însă când a fost aceasta, coci dela unire încoace, oupă ce-am fost eliberați politicește ne-am băgat singuri slujii politicianismului venal ce se practică în România Mare. — Parcă nimic nu se mai resimte din atmosfera eroică al luptelor pentru libertate, — parcă s'o schimbat direcția vântului.

Nu mai există ideal, — decât tendință de căpătuire — și azi ori ce acțiune în viața noastră publică poartă această pecete rușinoasă.

Decă mai avem din vechii luptători ai Ardealului cari luptă pentru libertate și cari nu s'au aservit nici unor interese, — ci urmează o politică dreaptă, — apoi cel dintâi este dl Iuliu Maniu.

În întunecul murdărilor de tot felul, a vieții noastre publice se desprinde o lumină, lumina speranței care mai deschide căile noastre și care este purtată de dl Ion Mihalache cu dl Iuliu Maniu.

Nu mai prin ei putem spera să nu redevenim slujii.

S. V.

ȘTIRI:

Urăm pe această cale tuturor cetitorilor și prietinelor noastre sărbători fericite și le zicem din toată inima Christos a înviat!

Pentru cetitori și abonați. Li rugăm pe toți aceia cari nu doresc să aboneze foaia noastră să ne-o restituie imediat, — căci altcum îl considerăm abonați și o să le pretindem plata abonamentului. Și în afară de aceasta nu-i cinstit să citească gazeta folosindu-se de paguba noastră întrucât ea se ține cu mari sacrificii materiale, costând multe parale tipăritul, hârtia, speșele de poștă etc. — și nu credem că așteaptă nimeni să i-se trimită fără să-și achite abonamentul.

Partidul Vaidist se zice că se va constitui definitiv în ziua de 12 Mai la București, dacă vor avea curajul necesar.

† Petru Beleiu. În ziua de 14 Aprilie 1935 a decedat în vârstă de 82 ani Petru Beleiu, fost cassier și membru fondator al Băncii „Ardeleana”. Înhumarea rămășițelor pământești a avut loc, în ziua de 16 Aprilie 1935, pe lângă participarea unei numeroase asistențe.

Prin moartea lui Petru Beleiu dispăre încă unul din promoția veteranilor noștri luptători naționaliști. Pe defunct îl deplânge o familie numeroasă și vrednică între cari Victor Beleiu, șef de serviciu la oraș, d-na Ion Rob și d-na V. Lupea din Cluj ca fii și fice.

Prezentăm pe această cale înaltăle familiei sincerele noastre condolențe.

† Preotul D. Olariu senior. În ultimul moment ne vine știrea morții vrednicului preot ortodox din Beriu, D. Olariu senior. El moare în vârstă de 66 ani. Defunctul a fost unul dintre cei mai vrednici preoți din tractul Orăștiei, care prin modestia sa, s'a impus celor dela oraș și s'a făcut iubit de poporul pe care l'a păstori. El nu a cunoscut viața întreagă, altă îndatorire, decât servirea altarului.

Defunctul este deplâns de către fii săi, preotul David Olariu din Orăștie și Ion Olariu funcționar p. t. t. precum și de către fice sa d-na Crișan soție de preot din Geoagiu.

Prezentăm pe această cale înduratăle familiei, cele mai sincere condolențe.

O nenorocire pe Dunăre s'a întâmplat Sâmbătă dimineața 13 Aprilie c., în apropiere de Cernavodă. Pe când un bac plutitor, pe care se aflau 120 oi cu mieii lor, ce urma să fie trecute de pe un mal pe celălalt, a ajuns la mijlocul Dunării, s'a pornit o furtună care a răsturnat bacul. Oile și însoțitorii au căzut în Dunăre, 91 oi s'au înecat, însoțitorii au fost salvați.

Răpitorii de oameni, fiind urmăriți de aproape în Statele-Unite, s'au refugiat în statul Cuba. Aci, în zilele trecute, marele bogătaş urban Falla Bonney, a fost răpit într'un automobil pe când intra în locuința sa. Bogătaşul a fost eliberat numai după 5 zile, când familia a depus suma de 300 mii dolari, cerută de gangsteri. Bonney se află acum într'un sanatoriu, suferind de o gravă criză de nervi. — Răpările americane sunt ca'n povești.

Au sosit mașinile pentru fabricarea banilor. Mașinile comandate pentru monetăria Statului, au fost expediate din Franța. Ele au sosit zilele astea la noi în țară. Cum montarea acestor mașini va dura cam vre-o trei săptămâni, baterea noilor monede de argint va începe în primele zile ale lunii viitoare. S'a hotărât ca noile monede să fie alcătuite numai din argint și cupru, nu ca cele de azi, cari conțin și zinc și nikel. Proportia argintului va fi de 70 la sută iar cuprului 30. Noile monede vor putea fi puse în circulație cam prin lunie.

Sinod protopopesesc. În ziua de 18 Aprilie a. c. preoțimea unită din districtul Hațegului și-a ținut sinodul de primăvară în comuna Silvașul inferior.

Des de dimineață s'a celebrat o sfântă liturghie de către p. călugăr Bodoacan, la care s'au împărtășit toți preoții și popor mult. După liturghie șeful districatului p. S. Ionaș deschide sinodul prin o cuvântare în care spune că pe lângă toată lupta ce se duce contra Bisericii și slugitorilor ei de către chiar aceia ar trebui s'o apere noi să ne unim făcându-ne datoria de creștini și români. Să trece apoi la recenzia lucrării „Despre indulgențe” de către p. Mihail Recenzorul începând cu parabola talanților arată că fiecare și-a făcut datoria după puterile sale. Evidențiază părțile bune și rele ale lucrărilor și încheie că deși subiectul a fost greu a fost bine înțeles și bine lucrat. După ce s'a desbat și celelalte puncte ale programului sinodul decide, ca pe viitor să se ducă o luptă și mai intensă contra necredinței, cauză celor mai multe rale din țară și să se lucreze la stăpîrea concubinilor cari se înmulțesc în satele noastre.

Intr'o atmosferă de adevărată colegialitate s'a încheie sinodul iar preoții pleacă în spre comunele lor ducând cu ei amintirea unor clipe de adevărată reculegere și mângâiere sufletească.

V. N.

Om care n'a eșit 30 de ani din casa sa. Într'un oraș din Anglia, un fabricant cu numele Saife, într'atâta a urât lumea de afară, încât de 30 de ani n'a mai pus piciorul din casă afară.

Acum e de 70 de ani și e sănătos ca peștele și zice că până trăiește nu va mai ieși din ca să, ca să nu vină în atingere cu lumea din afară, care-i foarte bolnavă.

Intr'adevăr îi bolnavă!

O măcelărită vinde carne de câini și pisici, drept carne de miel. În comuna Târcaia (l. Oradea) de un timp încoace locuitorii comunei băgaseră de seamă, că zi de zi le lipsesc câinii și pisicile. Unii dintre săteni s'au pus la pândă și au și descoperit pe măcelărită Mihailina Rosta, care vindea carne de câine și pisică, în loc de carne de miel și ied. Cu măcelărită păcătoasă deodată a fost arestat și pantofarul Gheorghe Mikló, care îi aducea câinii și pisicile, jupuiți gata, pentru 10 lei bucata. Intreaga comună a trebuit să se supună unor injecții contra morburii ce ar putea să dea peste locuitorii satului.

Numărul elevilor la licee și gimnaziile din întreaga România este: la licee de băieți 40.667 elevi, la gimnaziile 12.809; la licee de fete 21.338 elevi la gimnaziile 5655. În total 80.469 elevi elevi, față de 84.427 câți erau în anul școlar trecut. Aceste date au fost adunate la ministerul instrucțiunii.

Grănicerii din Năsăud au respins oferta, făcută în numele unor capitaliști englezi, de către fostul subsecretar de stat V. Tilea și inginer Gigurtu. Consiliile acestor comune au hotărât să exploateze mai departe pădurile lor prin societatea „Conifera”, înființată cu capital propriu și nu cu capital străin al dlui Tilea care zice că luptă nrupe numeros valachicus.

† Iosif Popa. Luni în 15 Aprilie 1935 s'a stins din viață în comuna Beriu vrednicul fruntaș al partidului nostru Iosif Popa. Defunctul a fost tatăl fruntașului nostru Iosif Popa din Beriu. În mormântarea a avut loc în ziua de 17 Aprilie 1935, la orele 3 p. m. pe lângă participarea unei numeroase asistențe. Din partea partidului nostru a participat n-ii Colonel Băncescu și Profesor Ciomașiu.

Prezentăm pe această cale familiei îndurerate părerile noastre de rău.

Vacanța de Pași. Școlile au luat vacanța de Paști Sâmbătă 20 Aprilie la amiază și până Luni 6 Mai. Autoritățile publice vor lua vacanță Joi 25 Aprilie la amiază și până Joi 2 Mai.

Judecătoria Mixtă Hațeg.

Nr. G.: 4189—1931.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul delegat judecătoresc prin aceasta la cunoștință publică că în urma deciziunii judecătorești mixtă Hațeg Nr. G. 4189—1931 în favorul lui Transilvania fosta Edmund Szász din Cluj reprezentat prin Dr. Alexan-

dru Weisz avocat în Hațeg, contra lui Văd. I. Gh. Nicoară părata I. din comuna Hațeg, iar părata II. în Hunedoara pentru suma de 16.000 Lei capital și accesorii se fixează termen pentru efectuarea licitației pe ziua de 16 luna Maiu anul 1935. ora 4 p. m. la fața locului în comuna Hațeg la locuința urmăritului, când și unde se vor vinde prin licitațiune publică obiectele secestrate și anume: 1 Stelați de brad cu 3 rânduri și 6 fioace, 2 stelați cu sticlă 2 rânduri și mai multe obiecte din atelier precum și stife și mobilier de casă, prețurile în 11.300 Lei. — Acestea obiecte se vor vinde celui mai mult promițător pe lângă bani gata iar în caz de lipsă și sub preț de estimare.

Hațeg, la 11 Aprilie 1935.

Deleg. judec.: Indescifrabil.

Abonați „SOLIA“

M. Stern

Magazin de Textile și Încălțăminte cel mai eficient izvor.

a sosit Stofe și tot felul de articole de textile.

Pantofi de dame, domni și de copii, cele mai elegante asortimente.

Legătoria de cărți și cartonageria

D. Pardos

Orăștie

Execută tot felul de lucrări, brânza hârtiei cu prețuri foarte convenabile. Bibliotecile se leagă luxos și prompt.

Restaurantul

„GH. CIOCA“ din Orăștie

este cel mai intim local. Vinuri excelente și bucătărie bună. Se primesc abonamente pentru prânz și cină în condițiunile cele mai avantajoase serviciu prompt

Cea mai bine asortată prăvălie de delicatose

Bodega „PUIU“

a d-lui

Gherasim Ciolan

de unde se pot procura și comanda mărfuri de cea mai superioară calitate.

Adresa: BODEGA „PUIU“ Orăștie.

M. GHIMUȘIANU măestru clasornicar

în edificiul Hotelului „Central“ din Orăștie Primește la reparație tot felul de ceasornice și bijuterii cu prețuri convenabile.

Anunț.

În urma Ordinului No. 130.679 din 22 Martie 1935, dat de Onor. Ministerul Muncii, se aduce la cunoștință foștilor absolvenți al Școlii de ucenici industriali din Deva, că Certificatele de absolvire se mai pot întocmi și înainte spre vizare cel mult până la data de 30 Iunie 1935.

După această dată nu se va mai viza nici un Certificat de absolvire.

Cel cari doresc să ridice Certificatele de absolvire, să se prezinte fără întârziere la Direcțiunea Școlii de ucenici, aducând o cerere timbrată, 2 (două) fotografii mici cu fondul alb, în mărimea 4/5 cm. Adevărul dela Coorpozițiunea Industrială, ca dovadă că au făcut ucenicia și Certificat școlar despre școala terminată înainte de a se înscrie la Școala de ucenici.

Direcțiunea Școlii ucenici ind. din Deva.

LIBRĂRIA

Remus Branga din Orăștie

este asortată cu tot felul de material de librărie, rechizite școlare, cărți didactice literare și științifice, tablouri fotografii, material pentru mașinile de scris, schapirografe, stampile etc.

Prețurile cele mai mici!

Vizitați fără nici o obligație, marele asortiment al librăriei Branga din Orăștie.

Vizitați cu toții

RESTAURANTUL

„BOULEVARD“ al d-nei Lupan din Orăștie

unde găsiți o bucătărie bună și ieftină. Abonamente pt. prânz și cină cu prețurile cele mai ieftine. Vinuri excelente, serviciu prompt.

Cel mai confortabil hotel din Orăștie este

Hotelul Central

unde pe lângă prețuri moderate primiți o cameră bine mobilată și de-o curățenie exemplară. Tot acolo vă stau la dispoziție

Cafeneaua și Restaurantul de primul rang.

Propr.: SIMION GAVRILA hotelier și restaurator.

Magazinul de mode

Carol Zobel

oferă onorabilului public un mare asortiment de: cravate pentru Paști, gulere, cămăși, pălării, pantofi pt. bărbați dame și copii

cu prețuri solide